

ORSZÁGGYŰLÉSI KÉPVISELŐ

Országgyűlés Hivatala

Irományszám: T/5949/46

Érkezett: 2008 OKT 20.

Módosító javaslat

Dr. Szili Katalin
az Országgyűlés Elnöke részére

Helyben

Tisztelt Elnök Asszony!

A Házszabály 94. § (1) bekezdése és a 102. § (1) bekezdése alapján a **Polgári Törvénykönyvről szóló T/5949. számú** törvényjavaslathoz a következő

m ó d o s í t ó j a v a s l a t o t

terjesztem elő:

1. A törvényjavaslat 5:81. §-a a következők szerint módosuljon:

„(1) Tisztességtelen az általános szerződési feltétel, és a fogyasztói szerződésben a fogyasztóval szerződő fél által egyoldalúan, előre meghatározott és egyedileg meg nem tárgyalt szerződési feltétel, ha a szerződésből eredő jogokat és kötelezettségeket a jóhiszeműség és tisztesség követelményének megsértésével egyoldalúan és indokolatlanul a szerződési feltétel alkalmazójával szerződő fél hátrányára állapítja meg.

(2) Az általános szerződési feltétel, és a fogyasztói szerződésben egyedileg meg nem tárgyalt feltétel tisztességtelenségét önmagában az is megalapozza, ha a feltétel nem világos vagy nem érthető.

(3) A feltétel tisztességtelen voltának megállapításakor vizsgálni kell a szerződéskötéskor fennálló minden olyan körülményt, amely a szerződés megkötésére vezetett, továbbá a kikötött szolgáltatás természetét, az érintett feltételnek a szerződés más feltételeivel vagy más szerződésekkel való kapcsolatát.

[(4) Jogszabály meghatározhatja azokat a feltételeket, amelyek a fogyasztói szerződésben tisztességtelenségnek minősülnek, vagy amelyeket az ellenkező bizonyításáig tisztességtelenségnek kell tekinteni.]

[(5)] (4) A tisztességtelen szerződési feltételekre vonatkozó rendelkezések nem alkalmazhatók a főszolgáltatást megállapító, valamint a szolgáltatás és az ellenszolgáltatás arányát meghatározó szerződési kikötésekre, feltéve, hogy ezek a feltételek világosak és érthetőek.

[(6)] (5) Nem minősülhet tisztességtelennek a szerződési feltétel, ha azt jogszabály állapítja meg, vagy jogszabály előírásának megfelelően határozzák meg.”

2. A törvényjavaslat egészüljön ki a következő 5:82. §-sal, egyidejűleg módosuljon az eredeti 5:82. §-tól kezdődő §-ok számozása:

„5:82. § [Egyes tisztességtelen szerződési feltételek]

(1) A fogyasztói szerződésben tisztességtelennek minősül különösen az a szerződési feltétel, amely

a) a szerződés bármely feltételének értelmezésére a fogyasztóval szerződő felet egyoldalúan jogosítja;

b) kizárólagosan a fogyasztóval szerződő felet jogosítja fel annak megállapítására, hogy teljesítése szerződésszerű-e;

c) a fogyasztót teljesítésre kötelezi abban az esetben is, ha a fogyasztóval szerződő fél nem teljesíti a szerződést;

d) lehetővé teszi, hogy a fogyasztóval szerződő fél a szerződéstől bármikor elálljon, vagy azt felmondja, ha a fogyasztó ugyanerre nem jogosult;

e) kizárja, hogy a fogyasztó a szerződés megszűnésekor visszakövetelje a már teljesített, ellenszolgáltatás nélküli szolgáltatását, ide nem értve, ha a szerződés megszűnésére szerződésszegés következtében kerül sor;

f) kizárja vagy korlátozza a fogyasztó lehetőségét arra, hogy szerződéses kötelezettségeit beszámítással szüntesse meg;

g) lehetővé teszi, hogy a fogyasztóval szerződő fél tartozását más személy a fogyasztó hozzájárulása nélkül átvállalja,

h) kizárja vagy korlátozza a fogyasztóval szerződő félnek az általa igénybe vett közreműködőért való felelősségét;

i) kizárja vagy korlátozza a fogyasztó jogszabályon vagy a felek közötti megállapodáson alapuló igényérvényesítési lehetőségeit, kivéve, ha azt egyben más, jogszabályban meghatározott vitarendezési móddal helyettesíti;

j) a bizonyítási terhet a fogyasztó hátrányára változtatja meg.

(2) A fogyasztói szerződésben az ellenkező bizonyításáig tisztességtelennek kell tekinteni különösen azt a szerződési feltételt, amely

a) a fogyasztó meghatározott magatartását szerződési nyilatkozata megtételének vagy elmulasztásának minősíti, ha a magatartás tanúsítására nyitva álló határidő ésszerűtlenül rövid;

b) a fogyasztó nyilatkozatának megtételére ésszerűtlen alaki követelményeket támaszt;

c) meghosszabbítja a határozott időre kötött szerződést, ha a fogyasztó másként nem nyilatkozik, feltéve, hogy a nyilatkozat megtételére nyitva álló határidő ésszerűtlenül rövid;

d) lehetővé teszi, hogy a fogyasztóval szerződő fél a szerződést egyoldalúan, a szerződésben meghatározott alapos ok nélkül módosítsa, különösen, hogy a szerződésben megállapított pénzbeli ellenszolgáltatás mértékét megemelje, vagy lehetővé teszi, hogy a fogyasztóval szerződő fél a szerződést egyoldalúan, a szerződésben meghatározott alapos okkal módosítsa.

ha ilyen esetben a fogyasztó nem jogosult a szerződéstől azonnali hatállyal elállni, vagy azt felmondani;

e) lehetővé teszi, hogy a fogyasztóval szerződő fél egyoldalúan, alapos ok nélkül a szerződésben meghatározott tulajdonságú szolgáltatástól eltérően teljesítsen;

f) a fogyasztóval szerződő fél teljesítését olyan feltételtől teszi függővé, amelynek bekövetkezte kizárólag a fogyasztóval szerződő fél akaratán múlik, kivéve, ha a fogyasztó jogosult a szerződéstől elállni, vagy azt felmondani;

g) a fogyasztóval szerződő félnek pénztartozás teljesítésére – ha jogszabály eltérően nem rendelkezik – negyvenöt napnál hosszabb határidőt biztosít vagy egyébként nem megfelelően meghatározott határidőt ír elő szolgáltatása teljesítésére, valamint a fogyasztó szerződési nyilatkozatainak elfogadására;

h) kizárja vagy korlátozza a fogyasztó jogszabályon alapuló jogait a fogyasztóval szerződő fél szerződésszegése esetén;

i) kizárja, hogy a fogyasztónak visszajárjon a szerződés szerint általa kifizetett összeg, ha a fogyasztó nem teljesít vagy nem szerződésszerűen teljesít, amennyiben hasonló kikötés a fogyasztóval szerződő felet nem terheli;

j) a fogyasztót túlzott mértékű pénzüsszeg fizetésére kötelezi, ha a fogyasztó nem teljesít vagy nem szerződésszerűen teljesít.”

Indokolás

A kódex-jelleg előnyeinek érvényre juttatása indokoltá teszi, hogy a tisztességtelen szerződési feltételeknek – a közösségi joggal összhangban kialakított – példálódzó felsorolása (az ún. fekete és szürke listák alkalmazásával) ne kormányrendeletben, hanem magában az új Polgári Törvénykönyvben nyerjen elhelyezést. A feltétlenül és az ellenkező bizonyításáig tisztességtelennek számító feltételek – nem taxatív módon meghatározott – köre stabil, megismerésüket pedig javítaná, ha azokról közvetlenül a törvényből szereznének a jövőben a jogalkalmazók tudomást. A kódexben való szabályozás javítja a jogkövetés esélyét, nemcsak a könnyebb megismerés, a jogi összefüggések átláthatóbbá válása folytán, de azáltal is, hogy a Ptk. súlyának, szakmai tekintélyének is kedvező hatása lehet. Ez a kodifikációs megoldás egyértelműbbé tenné a gazdasági érdekképviseletnek számára is, hogy a fogyasztóval az új Ptk. alkalmazásában egy tekintet alá eső mikrovállalkozások érdekében közérdekű keresetet indíthatna akkor, ha a velük szerződő fél az 5:82. § (1) és az (2) bekezdésben felsorolt tisztességtelen szerződési kikötést alkalmazott.

A módosító javaslat egy ponton tér el a fogyasztóval kötött szerződésben tisztességtelennek minősülő feltételekről szóló 18/1999. (II. 5.) Korm. rendelet szabályaitól. Az új 5:82. § (2) bekezdés g) pontja nevesíti a tisztességtelen szerződési feltételeknek egy Magyarországon sajnálatosan tipikus esetét, amikor az általános szerződési feltételeket kialakító vagy a fogyasztóval szerződő fél mint kötelezett a szerződésen alapuló pénztartozás megfizetésére tisztességtelenül hosszú határidőt biztosít a maga számára. A fogyasztó illetve az általános szerződési feltétel kialakítójával szerződő személy jellemzően nincs abban a helyzetben, hogy az adott feltétel mellett a szerződés megkötését megtagadja, vagy kiharcoljon egy kedvezőbb és tisztességesebb kikötést. Egy jelentős piaci pozícióval rendelkező vállalkozás kisvállalkozó beszállítója, alvállalkozója számára pl. a formális jogegyenlőség nem biztosít valóságos esélyt a csak közelítően is fair szerződéses jogviszony kialakítására. A módosító javaslat – a közösségi joggal összhangban – úgy tesz eleget az esély kiegyenlítésre irányuló szerepének, hogy a kötelezetti mulasztást az ún. "szürke listára" veszi fel, vagyis nem zárja ki a sikeres

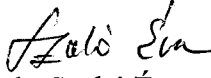
ellenbizonyítást az általános szerződési feltétel kialakítója illetve a fogyasztóval szerződő fél számára.

A tisztességtelen szerződési feltétel ellen nem csupán az érintett fél léphet fel, hanem az eredeti számozás szerinti 5:83. § (1) bekezdésében felsorolt intézmények, így kamarák, érdekképviseltek is. Ezáltal a sérelmes kikötéssel szemben nem maguknak a közvetlenül érdekelteknek kell pert indítaniuk, az ebből fakadó kockázatok vállalásával.

Budapest, 2008. október 15.

Frankné dr. Kovács Szilvia
MSzP

dr. Szép Béla
MSzP

dr. Szabó Éva
MSzP